

Sygn. akt IV U 267/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 kwietnia 2016r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSO Jerzy Zalasieński
Protokolant	st. sekr. sądowy Anna Wąsak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 14 kwietnia 2016r. w S.

odwołania D. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

z dnia 28 stycznia 2015 r. Nr (...)

w sprawie D. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy

I. oddala odwołanie;

II. przyznaje z sum Skarbu Państwa (kasa Sądu Okręgowego w Siedlcach) na rzecz adwokata A. B. kwotę 73,80 (siedemdziesiąt trzy 80/100) złotych, w tym należny podatek VAT, tytułem nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej na rzecz ubezpieczonego D. S. z urzędu.

Sygn. akt IV U 267/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 28 stycznia 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. działając na podstawie art. 57 i art. 58 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. Dz. U. z 2013 r. poz. 1440 ze zm.) odmówił ubezpieczonemu D. S. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Swoje stanowisko organ rentowy uzasadnił tym, iż ze zgromadzonych dokumentów wynika, że D. S. posiada staż ubezpieczeniowy w łącznym wymiarze 7 lat, 2 miesięcy i 29 dni, w tym okresy składkowe w wymiarze 6 lat, 1 miesiąca i 22 dni. W 10-leciu przed złożeniem przez ubezpieczonego wniosku o rentę, tj. od 15 października 2004 r. do 14 października 2014 r. ubezpieczony legitymuje się okresem składkowym w wymiarze 3 lat, 2 miesięcy i 24 dni, zaś okresem nieskładkowym 1 roku i 23 dni. Łącznie okresy te stanowią 4 lata, 3 miesiące i 17 dni i nie przekraczają wymaganych 5 lat.

Odwołanie od powyższej decyzji wniósł D. S., który podniósł, iż od 20-roku życia cierpi na chorobę psychiczną. W związku z tym ZUS błędnie ustalił datę początkową jego choroby. W konsekwencji spełnia on warunek posiadania 4 lat okresów składkowych (odwołanie k. 1).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. Podniósł jednocześnie, iż nie zawiera ono nowych dowodów faktycznych lub prawnych, które uzasadniałyby uwzględnienie odwołania. Zdaniem ZUS, ubezpieczony nie spełnia przesłanki posiadania 5 lat okresów składkowych i nieskładkowych w dziesięcioleciu przed dniem zgłoszenia wniosku o świadczenie. Organ rentowy podniósł również, iż niezdolność do pracy ubezpieczonego powstała po upływie 18 miesięcy od ustania ubezpieczenia. ZUS wskazał również, iż w przypadku ubezpieczonego niemożliwym było ustalenie daty powstania niezdolności do pracy, dlatego też stosownie do treści art. 14 ust. 2, za datę powstania tej niezdolności przyjęta została data zgłoszenia wniosku o rentę (odpowiedź na odwołanie k. 3-4).

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

W dniu 15 października 2014 r. D. S., ur. (...), złożył do (...) Oddział w S. wniosek ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy (wniosek k. 1-4 a. r.). W związku z powyższym wnioskiem, ubezpieczony został skierowany na badanie przez Lekarza Orzecznika ZUS, który w orzeczeniu z dnia 25 listopada 2014 r. ustalił, iż D. S. nie jest niezdolny do pracy (orzeczenie k. 19 a. r.). Na skutek złożonego sprzeciwu (k. 24 akt lekarskich), ubezpieczony został przebadany przez Komisję Lekarską ZUS, która w orzeczeniu z dnia 21 stycznia 2015 r. stwierdziła, iż jest on częściowo niezdolny do pracy do 31 stycznia 2016 r. Jednocześnie organ ten stwierdził, iż nie można ustalić daty powstania całkowitej niezdolności do pracy ubezpieczonego (orzeczenie k. 26 a. r.). Na podstawie zgromadzonych dokumentów ZUS ustalił, iż D. S. posiada staż ubezpieczeniowy w łącznym wymiarze 7 lat, 2 miesięcy i 29 dni, w tym okresy składkowe w wymiarze 6 lat, 1 miesiąca i 22 dni. W 10-leciu przed złożeniem przez ubezpieczonego wniosku o rentę, tj. od 15 października 2004 r. do 14 października 2014 r. ubezpieczony legitymuje się okresem składkowym w wymiarze 3 lat, 2 miesięcy i 24 dni, zaś okresem nieskładkowym 1 roku i 23 dni, co łącznie stanowi 4 lata, 3 miesiące i 17 dni. Powyższe stało się podstawą do wydania zaskarżonej decyzji z dnia 28 stycznia 2015 r., w której organ rentowy odmówił ubezpieczonemu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy (decyzja k. 29 a. r.).

W toku postępowania odwoławczego Sąd dopuścił dowód z opinii biegłych: psychiatry oraz okulisty. Biegli ci rozpoznali u ubezpieczonego niedowidzenie oka lewego, nieźborność nadwzroczną oka lewego, zaburzenia psychotyczne i zaburzenia zachowania spowodowane używaniem różnych substancji psychoaktywnych (w tym amfetaminy i marihuany) oraz zaburzenia osobowości. Biegli uznali, iż ubezpieczony jest całkowicie niezdolny do pracy na okres 2 lat i stwierdzili, iż nie da się ustalić daty powstania tej niezdolności. Jako przyczynę powyższej niezdolności do pracy biegli podali występujące u ubezpieczonego schorzenia psychiatryczne tj. zaburzenia psychotyczne i zaburzenia zachowania spowodowane używaniem różnych substancji psychoaktywnych. Pierwszą kurację szpitalną ubezpieczony przeżył w 2004 r. Ubezpieczony nie prowadził regularnego leczenia ambulatoryjnego, dlatego też nie ma możliwości ustalenia początku tej niezdolności do pracy (opinia k. 17-17v).

W opinii uzupełniającej (k. 32) biegły psychiatra przyjął jako datę powstania całkowitej niezdolności do pracy ubezpieczonego początek jego pierwszej hospitalizacji w Oddziale Psychiatrycznym SPZOZ w Ł., tj. 17 marca 2004 r. Rozpoznano wtedy u ubezpieczonego ostre, wielopostaciowe zaburzenia psychotyczne z objawami schizofrenii. Diagnozowane przed tą datą u ubezpieczonego zaburzenia osobowości F60 oraz używanie amfetaminy jak również alkoholu, mimo ujawnianych zaburzeń zachowania i nastroju spowodowanych stosowaniem substancji psychoaktywnych oraz potrzeby leczenia ambulatoryjnego nie sprowadzały niezdolności do pracy z przyczyn psychiatrycznych.

Odwołanie ubezpieczonego nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 12 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. Dz. U. z 2013 r. poz. 1440) niezdolną do pracy w rozumieniu ustawy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności

do pracy po przekwalifikowaniu. Całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiejkolwiek pracy, zaś częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji. Artykuł 57 ust. 1 powyższej ustawy stanowi, iż renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnił łącznie następujące warunki: 1) jest niezdolny do pracy;

2) ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy;

3) niezdolność do pracy powstała w okresach, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1 i 2, pkt 3 lit. b, pkt 4, 6, 7 i 9, ust. 2 pkt 1, 3-8 i 9 lit. a, pkt 10 lit. a, pkt 11-12, 13 lit. a, pkt 14 lit. a i pkt 15-17 oraz art. 7 pkt 1-3, 5 lit. a, pkt 6 i 12, albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów. W ustępie drugim przywołanego przepisu wskazano, iż przepisu ust. 1 pkt 3 nie stosuje się do ubezpiezonego, który udowodnił okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiety lub 25 lat dla mężczyzny oraz jest całkowicie niezdolny do pracy. Jak wyrażono w art. 58 ust. 1 pkt 2 przywołanej ustawy, warunek posiadania wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego, w myśl art. 57 ust. 1 pkt 2, uważa się za spełniony, gdy ubezpieczony osiągnął okres składkowy i nieskładkowy wynoszący łącznie co najmniej 2 lata, jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 20 do 22 lat.

Kluczowym dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy było stwierdzenie daty powstania u ubezpiezonego niezdolności do pracy jak również ustalenie, czy legitymuje się on wymaganym okresem składkowym i nieskładkowym.

Celem rozstrzygnięcia pierwszej ze spornych okoliczności Sąd dopuścił dowód z opinii biegłych psychiatry oraz okulisty. Wskazali oni, iż ubezpieczony jest całkowicie niezdolny do pracy od 17 marca 2004 r.

Sąd Okręgowy uznał, iż sporządzona w sprawie opinia stanowi wiarygodną i miarodajną ocenę aktualnego stanu zdrowia ubezpiezonego. Została bowiem sporządzona przez osoby posiadające wiadomości specjalne z zakresu schorzeń dotyczących ubezpiezonego. Wydanie opinii zostało poprzedzone zapoznaniem się z treścią dokumentacji medycznej zgromadzonej w sprawie. Opinia jest logiczna i spójna. Sformułowane wnioski zostały w sposób należyty uzasadnione. Wskazać również należy, iż opinia ta nie była kwestionowana przez strony.

Z powyższego wynika, iż ubezpieczony stał się niezdolny do pracy w wieku powyżej 20 lat. Aby uzyskać rentę z tytułu niezdolności do pracy, ubezpieczony powinien był wykazać okres ubezpieczenia wynoszący co najmniej 2 lata. Ubezpieczony powinien również wykazać, w myśl art. 57 ust. 1 pkt 3 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, iż niezdolność do pracy powstała w okresach, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1 i 2, pkt 3 lit. b, pkt 4, 6, 7 i 9, ust. 2 pkt 1, 3-8 i 9 lit. a, pkt 10 lit. a, pkt 11-12, 13 lit. a, pkt 14 lit. a i pkt 15-17 oraz art. 7 pkt 1-3, 5 lit. a, pkt 6 i 12 ustawy o emeryturach i rentach z FUS albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.

O ile z danych zgromadzonych przez ZUS (karta przebiegu zatrudnienia k. 28 a. r.) wynika, iż ubezpieczony spełniłby przesłankę posiadania okresów składkowych lub nieskładkowych w wymiarze co najmniej 2 lat, o tyle D. S. nie spełnia drugiego z przywołanych warunków. Jak wynika bowiem z opinii biegłych, całkowita niezdolność do pracy ubezpiezonego powstała w dniu 17 marca 2004 r. Z dokumentów zgromadzonych przed organem rentowym nie wynika, by na ten dzień ubezpieczony został objęty jednym z okresów składkowych lub nieskładkowych o których mowa w art. 57 ust. 1 pkt 3 ustawy o emeryturach i rentach z FUS (przywołana wyżej karta przebiegu zatrudnienia k. 28 a. r.). Stąd też zasadnym jest zbadanie przesłanki powstania niezdolności do pracy w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów. Jak wynika z dokumentów zgromadzonych w aktach ZUS (zaświadczenie o zatrudnieniu k. 9 a. r.) ubezpieczony pozostawał w zatrudnieniu na podstawie umowy zlecenie zawartej z (...) Sp. z o. o. w G. do dnia 28 marca 2002 r. Stwierdzić należy iż czas występujący pomiędzy wskazanymi datami, tj. 28 marca 2002 r. a 17 marca 2004 r. wynosi ponad 23 miesiące i przekracza 18-miesięczny termin, o którym mowa w art. 57 ust. 1 pkt 3 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Dlatego też stwierdzić należy, iż ubezpieczony nie spełnia warunku do przyznania prawa do renty, który został określony w przywołanym przepisie. Jednocześnie, jak ustalił ZUS, ubezpieczony posiada okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze 7 lat, 2 miesięcy i 29 dni. W związku z tym nie spełnia wyrażonej w art. 57 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS wymogu udowodnienia okresu składkowego i nieskładkowego wynoszącego co

najmniej 25 lat dla mężczyzny, dzięki czemu wobec niego nie byłby stosowany art. 57 ust. 1 pkt 3 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Tym samym ubezpieczony nie spełnił wszystkich, wyrażonych w art. 57 ust. 1 pkt 1-3 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, warunków do nabycia prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Dla otrzymania renty z tytułu niezdolności do pracy wszystkie bowiem przesłanki wyrażone we wskazanych przepisach muszą zostać spełnione łącznie. Stąd też, mimo istnienia u ubezpieczonego całkowitej niezdolności do pracy, nie może on uzyskać dochodzonego prawa.

Stawka wynagrodzenia pełnomocnika ubezpieczonego za nieopłaconą pomoc prawną udzieloną z urzędu została określona na podstawie § 12 ust. 2 w zw. z § 2 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (t. j. Dz. U. z 2013 poz. 461) oraz w zw. z § 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 29 lipca 2015 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z 2015 poz. 1079). Z uwagi, iż sprawa została wszczęta przed dniem wejścia w życie rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 29 lipca 2015 r. (tj. przed dniem 1 sierpnia 2015 r.) do określenia wysokości kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata ustanowionego z urzędu zastosowano przepisy dotychczasowe. Stawka ta została powiększona o należny podatek VAT.

Wobec powyższego, Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 kpc orzekł jak w sentencji wyroku.